

Til

Det kongelige
kunnskapsdepartement

Bergen 20.juli 2010

Høringsuttalelse fra Kirkens Bymisjon i Bergen (SKBB) Ny forskrift om likeverdig behandling av barnehager ved tildeling av offentlige tilskudd

Fokus:

Åpen barnehage kapittel 6.4:

Overordnede regler for finansiering, pkt 6.4.2: Familiebarnehager og tilbud i åpne barnehager.

Tilskudd til drift – barn med spesielle behov pkt 6.5

Stiftelsen Kirkens Bymisjon i Bergen (SKBB) er enig i forslaget i forskriften om at ”godkjente åpne barnehager skal være omfattet av den nye forskriften om likeverdig behandling” jfr. Punkt 6.4.2. Dette krever imidlertid at departementet utarbeider bedre retningslinjer for å sikre likeverdig behandling.

Stiftelsen Kirkens Bymisjon i Bergen driver to åpne barnehager, som en del av familiearbeidet Ada. Våre åpne barnehager skiller seg fra mange andre ved at tilbudet inngår i en synergi med andre forebyggende tiltak i bymisjonens regi (se www.bymisjon.no/bergen). SKBBs åpne barnehager er en viktig integreringsarena. Her bygges det nettverk mellom småbarnsforeldre som er nye i foreldrerollen, og her er det mulig å sette inn lavterskel-tiltak dersom barnehagens ansatte ser at det er behov for dette. Åpen barnehage er unik på den måten at barn kommer dit sammen med en forelder, og vi får dermed muligheten til å observere samspillet barn/foreldre. Ikke bare det, men vi kan i neste runde også tilby nødvendig støtte gjennom Adas øvrige tiltak – foreldreveiledningskurs, Home-Start Familiekontakten og det flerkulturelle ressursenteret Empo. På denne bakgrunn etterlyser vi også retningslinjer for ekstraordinære tilskudd til åpne barnehager som er del av et dokumentert forebyggende familie- og integreringsarbeid.

I tillegg savner vi konkrete regler for hvordan tilskudd skal fastsettes, og for hvordan begrepet ”vesentlig lavere frammøte” skal defineres.

Vi har altså kommentarer på tre punkter:

- 1. Regler for fastsettelse av tilskudd må bli klarere**
- 2. ”Vesentlig lavere frammøte” må defineres på en forutsigbar måte**
- 3. Det må utarbeides regler for hvordan ekstraordinære tilskudd skal gis til åpne barnehager som er del av et dokumentert forebyggende familie- og integreringsarbeid.**

Dette vil vi begrunne nærmere.

1.

Hvordan sikre likeverdig behandling ved fastsettelse av tilskudd?

Departementet har fastsatt prinsippet for beregning av tilskudd til åpne barnehager slik: *Barn i åpen barnehage tildeles ikke fast plass. Tilskuddet kan derfor ikke utmåles etter faktisk antall barn i barnehagen. «Barns ukentlige oppholdstid» må derfor forstås som «barnehagens ukentlige åpningstid». Beregningen av antall barn skal i utgangspunktet beregnes ut fra det antall barn som kan være til stede samtidig i barnehagen.* (Fra St.prp.nr 1 (2002-2003).

Godkjenning av og tilsyn med åpne barnehager, er i dag, slik SKBB erfarer, tilfeldig. Dermed er også fastsettelse av offentlige tilskudd til åpne barnehager i praksis tilfeldig. SKBB ser ikke noe i utkastet til forskrift som vil endre på denne vilkårlige behandlingen. Det er forskjeller fra kommune til kommune og det kan være forskjeller innenfor samme kommune. Ett eksempel:

En åpen barnehage blir godkjent for et antall barn basert på kvm-beregning. Kvm-beregningen kan variere fra 3,5 kvm pr barn til 4,5 kvm pr barn. En barnehage på 200 kvm vil bli godkjent for 44 barn med 4,5 kvm pr barn. Det vil i 2010 gi ett tilskudd 667.000 kr til en åpen barnehage som har åpent 16 timer i uken. Dersom tilskuddet gis med en beregning på 4 kvm pr barn, vil barnehagen bli godkjent for 50 barn. Det vil i 2010 gi et tilskudd på 757.750 kr. En førskolelærer i 60% vil koste 336.000 kr og assistent i 40% vil koste 180.000 kr. Leie av et lokale på 200 kvm med en kvm-pris på 1100 kr vil beløpe seg til 220.000. Totale utgifter er dermed 736.000 kr.

Forskjellen i driftsmargin for beregning ut fra 4 kvm og 4,5 kvm er stor. Det vil dessuten være lokale forskjeller i driftskostnader (lokalleie) for åpne barnehager i distriktene og dem i sentrum i storbyene.

SKBB foreslår at departementet ser nærmere på praksis mht til fastsettelse av tilskudd til åpne barnehager i lys av bestemmelsen om likeverdig behandling (pkt 6.4.2. i Høringsnotatet).

2.

Hvordan definere hva som er "vesentlig lavere fremmøte".

I rundskriv F-02/2010 "Statstilskudd til drift av barnehager" presiseres det at dersom det "over tid viser seg at fremmøtet i den åpne barnehagen er vesentlig lavere enn det den er godkjent for, skal et lavere barnetall legges til grunn for beregning av driftstilskuddet".

Departementet har pålagt noen få kommuner i Norge å telle i en bestemt periode og rapportere til Fylkesmannen om fremmøte. Definisjonen av "vesentlig lavere fremmøte" sjak i følge fylkesmannen/departementet være gjennomsnitt fremmøte pr uke i en bestemt tidsperiode. En barnehage som over tid har hatt et vesentlig lavere fremmøte, kan på kort varsel få sitt tilskudd dramatisk redusert. Dette skaper uforutsigbarhet, er urettferdig og vektlegger ikke barnehagelovens krav om å gi et godt pedagogisk tilbud.

Dette begrunner vi slik:

SKBB mener det ikke er en holdbar måte å vurdere "et vesentlig lavere fremmøte" på ved å telle gjennomsnitt fremmøte pr uke over en periode. Det er grei matematikk, men det er etter SKBBs oppfatning ikke så grei måte å vurdere god pedagogisk drift på. Påstanden begrunner vi slik: I en barnehage med godkjenning på 44 barn på et areal på 200 kvm, vil et fremmøte på 44 barn bety 88 personer samlet i rommet på samme tid. En forelder/voksen skal alltid være sammen med barnet. Barnehagen skal drive i tråd med barnehageloven og gi et "godt pedagogisk tilbud". Barnehagelovens krav om at "Barnehagen skal gi barn muligheter for lek,

livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter” er vanskelig å oppfylle med 88 personer på 200 kvm. Men det er slik kvalitetsvurderingen gjøres fra departementet er i dag. Dette henger ikke sammen.

De fleste åpne barnehager ligger i snitt godt under maks tall.

I dag er det etter det SKBB erfarer, betydelige lokale forskjeller i vurdreing av kvalitet og god drift. SKBB mener den nye finansieringsmodellen må sikre at det offentlige tilskuddet til åpne barnehager blir basert på felles retningslinjer i kommunene om hvordan kontroll og tilsyn skal utføres og hvilke kvalitetskrav som skal gjelde.

SKBB foreslår at departementet definerer hva som er et ”vesentlig lavere fremmøte” i en åpen barnehage i lys av barnehagelovens krav om å gi et godt pedagogisk tilbud.

3.

Hvordan sikre ordninger for ekstraordinære tilskudd til åpne barnehager som er del av et dokumentert forebyggende familie- og integreringsarbeid? (Se pkt 6.5., s 24:”Ekstra kostnader til tiltak for minoritesspråklige barn...”).

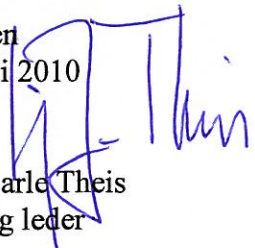
Konseptet Åpen barnehage bør beskrives tydeligere i retningslinjene fra departementet. SKBB mener potensialet i konseptet som arena for forebyggende familiearbeid og integreringsarbeid i nærmiljøet, er uutnyttet. SKBB foreslår at departementet utarbeider kriterier for tilleggsbevilgninger til åpne barnehager som har program for å utjevne levekårsforskjeller i utsatte bydeler. Dette er selvsagt krevende, fordi et slikt tilskudd i Åpen barnehage ikke kan knyttes til person, men må knyttes til program.

For SKBBs del er åpne barnehager en arena for forebyggende familiearbeid i samvirke med Home Start Familiekontakt-arbeidet (se www.home-start-norge.no), språkgrupper for minoritetsbarn og deres foreldre. Åpen barnehage er en ikke-klientifiserende møteplass for minoritetsfamilier. SKBB mener å ha dokumentert at åpne barnehage er en unik arena for å øke foreldrekompentansen og bedre samspill mellom barn og foreldre når det skjer i samarbeid med helsestasjon, barnevern, PPT, krisesenter med mer.

SKBB mener beregning av tilskudd, både ordinære og ekstraordinære, burde gjøres ut fra hvor mange familier som hver uke benytter åpen barnehage. Kompetent barnehagepersonell praktiser ofte på en ”ufarlig” måte relevant foreldreveiledning, ikke minst overfor familier som mangler kompetanse i samspill mellom barn og foreldre.

SKBB foreslår altså at departementet innenfor rammen av likeverdig behandling i forskriften skal utarbeide generelle retningslinjer for tildeling av offentlige tilskudd til åpne barnehager som er del av et dokumentert forebyggende familie- og integreringsarbeid.

Bergen
20.juli 2010

Leif Jarle Theis
Daglig leder